

2. Bezdrabko, V.V. (2006). Upravlinske dokumentoznavstvo. Kyiv [in Ukrainian].
3. Boriak Gh.V. (1995) Natsionalna arxivna spadshchyna Ukrainy ta derzhavnyi reiestr «Arkheohrafichna Ukrainika». Kyiv [in Ukrainian].
4. Dubrovina, L.A. (2007). Classification and Scientific Information Description of Collections and Collections in the National Library of Ukraine Vernadsky. Libraries of National Academies of Sciences: Problems of Functioning, Development Trends. (Vol. 5), (P. 58-80). Kiev [in Russian].
5. Keruvannia dokumentatsiinymy protsesamy: navch. posib. (2013). (M.V. Komova, A.M. Peleshchyshyn, T.M. Bilushchak). Lviv [in Ukrainian].
6. Kovalska, L.A. (2015). Source-study Discourse on the History of the Soviet Resistance Movement (1941-1945). Donetsk–Vinnitsa [in Ukrainian].
7. Kuleshov, S.H. (2003) Upravlinske dokumentoznavstvo. Kyiv [in Ukrainian].
8. Matiash, I.B. (2012). Arkhivoznavstvo: metodolohichni zasady ta istoriia rozvytku. Kyiv [in Ukrainian].
9. Shvetsova-Vodka, H.M. (2007) Dokumentoznavstvo [navch. posib.]. Kyiv [in Ukrainian].

УДК [002:008-047.64]:[316.28:002.1]

Добровольська Вікторія Василівна,
кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент
доцент кафедри культурології та інформаційних комунікацій
Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв
vika_dobrovolska@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0002-0927-1179>

ДОКУМЕНТАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ГАЛУЗІ КУЛЬТУРИ В АСПЕКТІ ТЕОРІЇ ДОКУМЕНТАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ

***Мета роботи** – розглянути проблеми документаційного забезпечення управління галузі культури з позицій теорії документальних комунікацій. **Методологія дослідження** полягає у використанні теорії документальних комунікацій в дослідженнях документаційного забезпечення галузі культури. **Наукова новизна.** У статті обґрунтовуються можливості комплексного вивчення документаційного забезпечення управління галузі культури на основі використання теоретичних підвалин соціальних комунікацій та документознавства. **Висновки.** З теоретичними засадами документаційного забезпечення галузі культури тісно пов'язана теорія соціальних комунікацій та методологія документознавчих досліджень. Вони мають важливе значення для розуміння проблем документальних комунікацій та системи документаційного забезпечення галузі культури та управління документацією як комунікаційної системи, що пов'язує керівні органи, установи та організації, творчих особистостей та колективи, що реалізують культурну діяльність.*

***Ключові слова:** документаційне забезпечення управління, соціальні комунікації, теоретичні основи системи документальних комунікацій.*

Добровольская Виктория Васильевна,
кандидат наук по социальным коммуникациям, доцент,
доцент кафедры культурологии и информационных коммуникаций
Национальной академии руководящих кадров культуры и искусств

ДОКУМЕНТАЦИОННОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ УПРАВЛЕНИЯ ОТРАСЛИ КУЛЬТУРЫ В АСПЕКТЕ ТЕОРИИ ДОКУМЕНТАЛЬНЫХ КОММУНИКАЦИЙ

Цель работы - рассмотреть проблемы документационного обеспечения управления в области культуры с позиций теории документальных коммуникаций. *Методология исследования* заключается в использовании теории документальных коммуникаций в исследованиях документационного обеспечения области культуры. *Научная новизна.* В статье обосновываются возможности комплексного изучения документационного обеспечения управления в области культуры на основе использования теоретических основ социальных коммуникаций и документоведения. *Выводы.* С теоретическими основами документационного обеспечения области культуры тесно связана теория социальных коммуникаций и методология документоведческих исследований. Они имеют важное значение для понимания проблем документальных коммуникаций и системы документационного обеспечения области культуры и управления документацией в качестве коммуникационной системы, связывает органы, учреждения и организации, творческих личностей и коллективы, реализующих культурную деятельность.

Ключевые слова: документационное обеспечение управления, социальные коммуникации, теоретические основы системы документальных коммуникаций.

Dobrovolska Viktoriya,
Doctor of Philosophy in Social Communications, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Cultural Studies
and Informational Communications
National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts

DOCUMENTATION MANAGEMENT THE FIELD OF CULTURE IN THE ASPECTS OF THE DOCUMENTARY COMMUNICATIONS THEORY

The purpose of the article is to consider the problems of documentary support of the management of the field of culture from the standpoint of the theory of documentary communications. *The methodology of the research* is to use the theory of documentary communications in the studies of documentary support of the cultural sector. *Scientific novelty.* The article substantiates the possibilities of a comprehensive study of the documentation support of the management of the field of culture on the basis of the use of the theoretical foundations of social communications and document science. *Conclusions.* The theory of social communications and the methodology of document research are closely linked with the theoretical foundations of the documentation of the cultural sector. They are important for understanding the problems of documentary communications and the documentation system of the cultural sector and document management as a communication system linking governing bodies, institutions and organizations, creative individuals and groups that carry out cultural activities.

Key words: document management support, social communications, theoretical foundations of the document communication system.

Актуальність теми дослідження зумовлена необхідністю підвищення рівня документального забезпечення управління галуззю культури в Україні, у тому числі і на основі розвитку інформаційно-комунікаційної складової управлінського процесу. Вдосконален-

ня системи документального забезпечення управління є важливою регуляторною функцією держави, яка зацікавлена у продукуванні, організації оперативної роботи з документами та збереженні комплексів документів, що відображають діяльність державних структур

та інших сфер суспільства, розвиток науки, культури і суспільства в цілому.

Мета роботи – розглянути проблеми документаційного забезпечення управління галузі культури з позицій теорії документальних комунікацій.

Виклад основного матеріалу. Розвиток теоретичних основ соціальних комунікацій суттєво розширюють коло документознавчих досліджень та дозволяють визначити шляхи вирішення проблем документаційного забезпечення управління. Серед низки наукових проблем, що активно досліджуються в сучасному документознавстві, помітне місце займає вивчення системи соціальних комунікацій, що зумовлена посиленням його впливу на теорію і практику управлінського документознавства. Соціальні комунікації розглядаються дослідниками як сукупність процесів і структур, що забезпечують цілеспрямований обіг соціальної інформації та знань у суспільстві.

З теоретичними засадами документаційного забезпечення галузі культури тісно пов'язані й методологічні праці останнього часу, що стосуються теорії соціальних комунікацій. Вони мають важливе значення для розуміння проблем документальних комунікацій та системи документаційного забезпечення галузі культури та управління документацією як комунікаційної системи, що пов'язує керівні органи та установи та організації, творчих особистостей та колективи, що реалізують культурну діяльність. Комунікаційні особливості сучасного суспільства широко обговорюються сучасними вченими, які обрали сферою своїх наукових зацікавлень теоретичні засади соціальних комунікацій та практичної реалізації комунікаційних зв'язків у галузі культури. Слід зазначити, що базові підходи до розуміння соціальних комунікацій в аспектах соціальної взаємодії різних елементів структури суспільства та процесів, що цю структуру пов'язують, у принципі є загально визначеними. Тому методологічно дослідження документаційного забезпечення та управління документацією у галузі культури є важливою часткою теорії та практики соціальних комунікацій.

Соціальні комунікації отримали значну увагу у період визнання соціальних комунікацій як окремого напрямку науки у кваліфіка-

ційній справі, що об'єднало журналістику, видавничу справу, документознавство, архівознавство, книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство тощо. Тому загальні питання теорії соціальної комунікації розвиваються в період широких дискусій в працях Г. Г. Почепцова, В. В. Різуна, О.М. Холода, Ф.І. Шаркова, В. А. Ільганаєвої, а також у спеціальних працях, присвячених питанням комунікаційної діяльності у підручниках А.В. Соколова, В.О. Ільганаєвої, Г. М. Швецової-Водки, В. Шейка, Н. М. Кушнарєнко і А. А. Соляник, М.С. Слободяника, І. О. Давидової, Н. Е. Курнєнєць, Г.В. Шемаєвої та інших дослідників.

Важливою складовою системи соціальних комунікацій є документальні комунікації, які одночасно розглядаються як важливий дослідницький напрям сучасного документознавства. Теоретичну основу для розв'язання цього завдання становлять праці провідних дослідників у царині теорії соціальних комунікацій В.М. Бебика [1], В.О. Ільганаєвої [3; 4], В.В. Різуна [10], А.В. Соколова [13]. Під системою соціальних комунікацій В.В. Різун розуміє «... таку систему суспільної взаємодії, яка включає визначені шляхи, способи, засоби, принципи встановлення контактів на основі професійної технологічної діяльності, що спрямована на розробку, впровадження, організацію, удосконалення, модернізацію відносин у суспільстві, які складаються між різними соціальними інститутами... Ці комунікації є маркованими, бо передбачають взаємодію з соціально-визначеними групами людей» [10].

Фахівцями активно вивчаються витоки цієї системи. Зокрема, Є.О. Плєшкевич [8; 9] та С.Г. Кулєшов [5] ґрунтовно аналізують поняття «прото документ» і «прото комунікації». Є.О. Плєшкевич висуває гіпотезу, що документ – це об'єкт, який виникає лише в рамках певної системи. Виходячи із запропонованої гіпотези, весь комунікаційний ланцюг можна розділити на три етапи: прото документний, документний і пост документний. На думку Є.О. Плєшкевича, прото документні комунікації [9] характеризуються відсутністю інформаційно-документаційної системи, що говорить лише про прямі комунікаційні контакти, тобто автор і адресат перебувають в безпосередньому контакті або як носій ін-

формації використовується об'єкт, про який повідомляється.

У документній комунікації з'являється система, в рамках якої відбувається генерація сигналу, що має форму документа.

Сьогодні відбувається трансформація документної системи в постдокументну. Система у своєму розвитку досягнула досить високого рівня централізації, що може виконувати покладені на неї функції, не матеріалізуючи сигнали в собі, обмежуючись матеріалізацією системної підзвітної інформації.

Постдокументна форма комунікації – це абстрактна форма сигналів, що виникають у спеціалізованих інформаційних системах.

С.Г. Кулешов подає схему розвитку комунікацій у такому вигляді: усні комунікації – усні комунікації + протодокументальні комунікації – усні комунікації + протодокументальні комунікації + документальні комунікації. Він наголошує на тому, що старі форми комунікації з появою нових не відмирають, а зберігаються в сфері людських відносин. Є.А. Плешкевич також підтверджує цю думку в своїй монографії [8]. У статті він обґрунтовує відмінність документних комунікацій від протодокументних. Документні комунікації, на його думку, розглядаються як системні, на відміну від протодокументних, що ставить питання про системну і позасистемну комунікацію. С.Г. Кулешов зазначає, що замість терміна позасистемна комунікація краще використовувати термін досистемні комунікації. Тому що, «термін позасистемна комунікація є доречним лише за наявності синхронного функціонування як системної, так і позасистемної комунікації (тобто документної й протодокументної)».

Документні комунікації Н.М. Кушнарєнко розглядає як підсистему соціальної комунікації, у якій основним засобом є документ – матеріальний об'єкт, на якому зафіксована інформація, що дозволяє зберігати, а також передавати її в часі й просторі разом з матеріальним носієм. Н.М. Кушнарєнко виділяє три основних елементи: комунікант, комунікат і реципієнт. Вона запропонувала модель документної комунікації у процесі якої відбувається кодування та декодування інформації, зафіксованої в документі [6].

М.С. Слободяник розглядає теорію документних комунікацій як складову структу-

ри сучасного документознавства. Він виділяє коло основних проблем, що мають досліджуватись у цьому напрямі науки про документ. Серед них «обґрунтування сутності, змісту, структури, функцій і основних напрямів трансформації системи документних комунікацій; дослідження категоріально-понятійного апарата дисципліни; класифікація і комплексний аналіз документальних комунікацій; визначення спільних і специфічних ознак і властивостей друкованих і неопублікованих каналів документальних комунікацій; комплексне дослідження комунікаційного процесу і побудова та реалізація його моделей; дослідження основних процесів документальних комунікацій і обґрунтування спільного та особливого в їхній реалізації в бібліотеках, архівах, Органах НТІ тощо [11, 127].

Будь-яка система документаційного забезпечення управління, крім загальних проблем, вирішує і проблеми конкретної галузі.

Розгляд цих підходів до сутності та механізму соціальної комунікації як окремого загального суспільного явища, так і різних видів соціальних комунікацій, масової, наукової, політичної, а також запропонований «соціальнокомунікаційний інжиніринг» як методологія дослідження соціальних комунікацій характеризували пошук спільних концепцій розкривається в монографії О.В. Пастушенко [7].

Як стверджує О.В. Пастушенко, дослідження комунікаційних об'єктів у соціальному вимірі мають ґрунтуватися на таких методичних процедурах: фіксацію досліджуваного об'єкта у природній для нього системі суспільних координат; спостереження за досліджуванним об'єктом в соціальних умовах; експериментування з досліджуванним об'єктом; опис результатів спостережень чи експериментів відносно соціально заданих параметрів; аналіз результатів досліджень у соціально заданому контексті; соціально орієнтована інтерпретація результатів аналізу. Такі методологічні засади дослідження безумовно можуть використовуватися для документаційних процесів в галузі культури.

Важливо підкреслити підходи О. М. Холода, який звернув увагу на документальний аспект соціальних комунікацій як «галузь знань, що вивчає організаційно впорядкова-

ну систему документів, їх масиви, продукти засобів масової комунікації та інформаційні технології, що забезпечують реалізацію інформаційних процесів і намірів за безпосередньої участі членів комунікативного процесу» [15, 35]. Тому він класифікує соціальні комунікації (а відповідно і документаційні процеси) як систему маніпуляцій (позитивний або негативний вплив на: комунікаційні технології (створення, прогнозування, адаптація, реалізація); стратегії і моделі (соціальна дія, соціальна взаємодія, соціальні відносини); соціальні фігуранти (суб'єкти і об'єкти) [16]. Такий комунікаційний підхід є модельним і цілком застосовується й на прикладі управління документаційними процесами.

Сьогодні суспільство швидкими темпами змінюється під впливом інформаційних технологій. На перший план сучасної суспільної комунікації виходить електронна комунікація, що сприяє й стрімкому розвиткові нових напрямів, технологій, методологій дослідження, яка під впливом глобалізації у XXI ст. має суттєві відмінності від тієї, якою вона була у XX ст. У системі галузевої комунікації утвердився електронний документообіг, запроваджується Електронний уряд, а також впроваджується децентралізація в системі управління. Розвиваються як формальні, так і неформальні комунікації. Інтернет, наприклад, став умовою поширення неформальної комунікації між агентами комунікаційного простору, який буквально вибухнув неформальними культурними явищами та продуктами різноманітної творчості з одного боку, а з іншого став потужним фактором впливу та маніпуляцій з позицій культурно-політичних технологій та модернізації доміант культури. Сьогодні основним фактором розвитку культурної комунікації є безперешкодний доступ до інформації, легкість спілкування та сприйняття інформації завдяки електронним технологіям. Виникають нові тенденції, що мають значення формотворчих факторів для всіх учасників цього виду комунікації.

Продукт культури є особливим у соціальній діяльності. Він відображає не лише формування свідомості людини, суспільного та національного менталітету, а є й одночасно проявом внутрішнього, індивідуального світу людини та його суспільних та духовних осо-

бливостей та впевнень. Це важко піддається формалізації та логічним обґрунтуванням доцільності, документуванню та аналітиці. Інша особливість складається з того, що «свобода інформації» іноді перебуває у протиріччі з мораллю. Можливості інформаційного суспільства значно розширюють обмін культурної інформації, іноді інформаційний вплив носить шкідливий характер в умовах відсутності керування процесами культурного обміну, оскільки поняття культури включає не лише моральні і позитивні, а й негативні прояви різних процесів у суспільстві, що завжди знаходять свою аудиторію. Організація комунікаційних процесів та їх змістовне наповнення грають в таких умовах стабілізаційну функцію, яку може здійснювати лише держава.

Складовниками соціальних комунікацій в епоху глобальних інформаційних процесів різні вчені вважають і різні фактори. Так, В.О. Ільганаєва пропонує розглядати такі комунікаційні фактори як «долучення до нової реальності буття; організацію доступу до інформації і знань, формування культури інформаційного суспільства, суспільних, групових і міжособистісних відносин та світогляду (розширення кордонів суспільної взаємодії); орієнтацію в інформаційних середовищах (вільний вибір особистого вектору життєвих шляхів); орієнтацію в просторі культури ноосфери (доступ і навігація в універсумі знань); вихід на космічні інформаційні канали (опанування еніотехнологій); створення цивілізаційно-культурної єдності; формування основ самоорганізації соціуму на основі соціального інтелекту» [3; 4].

Інформаційна взаємодія в суспільстві культури є глобальним процесом, який, безумовно, не обмежується повноваженнями Міністерства культури України, інституції котрої мають забезпечувати, збирання, облік, опрацювання, зберігання та збереженість, а також поширення культурної інформації як продукту духовної та матеріальної практики творчості окремих людей, професійних та аматорських колективів, а також організувати культурну взаємодію між відповідними структурами, які реалізують культурну політику держави, зокрема бібліотеками, архівами, музеями, пресою та медіаструктурами,

а також інформаційно-документаційними центрами тощо. Усі ці структури охоплюють свої сфери дії, мають свої специфічні методи формування, засоби та канали впливу на культурні процеси. Тому управління культурними процесами навіть і в межах повноважень Міністерства культури України є надзвичайно складним та потребує особливої уваги щодо організації документаційної системи та інформаційно-документаційного процесу.

У сучасних умовах відкритих інформаційних систем відбуваються не лише позитивні, а й руйнівні процеси. Як вважає О. П. Дубас сьогодні створюється принципово новий інформаційно-комунікаційний простір – як нове децентроване комунікативне середовище, яке не залежить від ідеології, релігії, культури, національності й обумовлює реальну поведінку людини. Таке інформаційне середовище з'являється як нова форма культури, у якій комунікація стає своєрідним способом існування людей. Тому він заслуговує на спеціальне наукове дослідження [2]. Досліджуючи ціннісні аспекти інформаційно-комунікаційних відносин, він проаналізував деструктивні прояви й основні напрями подолання маніпулятивних інформаційно-політичних технологій в інформаційно-комунікаційному просторі, з'ясовано його роль у системі взаємовідносин суспільства та влади, характер інформаційного протидержавних і внутрішньополітичних відносинах, засоби формування образу, іміджу та бренду країни в контексті забезпечення основ її національної безпеки в сучасному світі за умов глобалізації та домінування Інтернету, створення нових засад міжнародної практики та формування національної специфіки впровадження електронної демократії та електронного урядування.

Інформаційно-комунікаційна взаємодія комунікації як процес обміну між інституціями культурної галузі як суто управлінська функція відбувається посередництвом документообігу, що здійснюється у вертикальному та горизонтальному аспектах. Але управлінські функції були б неповні, якби не доповнювалися новою формою інформаційно-документальної системи – веб-сайтами та порталами державних та приватних структур і які за своєю функцією мають системні суспільні зв'язки із усім про-

стором культури, репрезентують свою багатогранну діяльність в різних аспектах. Документаційне забезпечення галузі культури в цьому контексті сприймається як форма соціальної комунікації, соціальної взаємодії управлінського характеру. В цих умовах на управлінські функції керівних органів культури усіх рівнів та ланок накладаються додаткові завдання особливо у системі масової комунікації. У центрі уваги має бути не лише традиційний документообіг управлінського характеру, а й розширення інформаційно-комунікаційних технологій в управлінській діяльності, розвиток традиційних управлінських форм і методів поряд з використанням нових можливостей організації інформації, каналів її передачі, створення принципово нових інформаційних ресурсів, заснованих на принципах достовірності інформації та передбачуваного впливу на масову свідомість.

В будь-якому контексті такі завдання тісно пов'язані із документаційною сферою суспільства, оперативним вдосконаленням системи управлінської документації та розвитком нових форм та видів документів, що включаються в електронний документообіг та документно-інформаційні ресурси, які розраховані на спеціальну та масову аудиторію та передбачають зворотний зв'язок суб'єктів та об'єктів соціально-комунікаційної взаємодії. Це передбачає аналіз об'єктивних та суб'єктивних потреб різних верств та категорій населення, моніторинг розвитку змісту таких потреб та випереджальних дій для урівноваження процесів суспільно-культурної діяльності.

Важливим аспектом дослідження проблем документаційного забезпечення управління галузі культури є адаптація методологічних підходів, що активно використовуються в системі документальних комунікацій. Зокрема, комунікаційний підхід дає можливість для вивчення соціально-комунікаційних аспектів функціонування цієї системи. Системний підхід до аналізу документаційного забезпечення в галузі культури базується на діалектиці цілого й частки та дає змогу їх конкретизувати й розвивати, зважаючи на специфіку функціонування досліджуваного об'єкта в системі соціальних комунікацій. Це зумовлює складність дослідження властивості системи ДЗУ

та необхідність вирішення цього завдання шляхом поєднання пізнавальних можливостей різних загальнонаукових підходів, в тому числі структурного та функціонального в їхньої єдності. Зокрема, системний підхід за своєю природою спричиняє необхідність аналізу документаційного забезпечення з позицій структурного підходу. Структуру слід розглядати як базову частину системи, порядок оформлення в єдину систему взаємозв'язаних її елементів. Тому поглиблене дослідження системи документаційного забезпечення управління неможливе без поглибленого аналізу її структури, та з'ясування порядку оформлення її елементів у систему. Саме так Ю.М. Столяров використовує пізнавальні можливості системно-структурного підходу [14]. Структурний підхід дає змогу аналізувати способи внутрішніх зв'язків усіх структурних рівнів системи документаційного забезпечення управління та підрозділів, що задіяні в цьому процесі, тобто її внутрішню організацію.

Слід відзначити, що система управління культурою складається з різнопланових структур, сформованих за різними ознаками і перебуває у постійних внутрішніх та зовнішніх змінах. Це зумовлює необхідність розкриття взаємозв'язків і відносин між окремими її частинами при аналізі загального розвитку спільних функцій та відповідно – системи документації. Отже, розвиток документаційного забезпечення культури не може розвиватися без визначення загальних державних пріоритетів та культурної політики в цілому.

Будь-яка структура є не самоціллю, а умовою і засобом для реалізації певних функцій. Послідовне використання функціонального підходу дозволяє розглядати взаємодію та взаємовплив документаційного забезпечення управління й системи управління організацією як властивості відносин між системою та зовнішнім середовищем. Саме на цих принципах, які можна розглядати як сутнісні особливості цього підходу, може базуватися вивчення документаційного забезпечення управління в зовнішньому середовищі і взаємодії зі спорідненими напрямками розвитку документознавства, його станом та перспективами розвитку.

Функціональний підхід до дослідження системи документаційного забезпечення управ-

ління дозволяє вивчати її одночасно у двох взаємопов'язаних аспектах – як функціонального впливу документаційного забезпечення управління на систему управління організацією, так і навпаки, впливи системи на розвиток її функцій. Система документаційного забезпечення управління розглядається як комплекс функцій, що достовірно відображають її діяльність та має тенденцію до розвитку.

Використовуються також і можливості комунікаційного підходу. В.В. Різун вважає, що вивчення явищ, процесів і функцій соціальних комунікацій має здійснюватись на основі соціально-комунікаційного підходу. «Суть цього нового для науки, в цілому, підходу є фіксація, моніторинг, опис, аналіз та інтерпретація даних ... з точки зору того, чи здійснив об'єкт дослідження на соціум той вплив, який технологічно закладався, і як соціум відреагував на об'єкт впливу» [10]. Вертикальні і горизонтальні комунікації Міністерства культури також пов'язані з визначенням структури Міністерства та його управлінням посередництвом офіційної документації.

Активізація дослідження системи соціальних комунікацій створила передумови для формування комунікаційного підходу. Суть цього підходу полягає в тому, що при вивченні будь-якого об'єкту, процесу чи явища у природі чи суспільстві у першу чергу досліджуються найбільш характерні для них комунікаційні аспекти, що визначають їхній стан і розвиток. Формування і розповсюдження комунікаційного підходу відіграло визначальну роль у розвитку теорії соціальних комунікацій. «Фундаментальними аспектами цієї теорії є обґрунтування комунікаційної природи соціальної реальності, визначення механізму комунікаційних зв'язків; комунікаційної взаємодії в різних комунікаційних системах, структурах і процесах; з'ясування сутності комунікаційної взаємодії ...» тощо [12, 234].

У межах цілісної теорії обґрунтовується взаємодія трьох базових складових соціальних комунікацій: соціальні структури, комунікаційні системи та засоби комунікацій [3; 12]. Документаційне забезпечення управління є самостійною системою в архівознавстві та документознавстві як спеціальних науках, а засобом – стосовно управлінських функцій Міністерства культури.

Взаємодія комунікаційного і системного підходу дозволяє вивчати документальне забезпечення управління як складну комунікаційно-орієнтовану систему. Поєднання можливостей комунікаційного і структурного підходів дає можливість для вивчення комунікаційної спрямованості структурних елементів системи документального забезпечення управління. Інтеграція комунікаційного і функціонального підходів спрямована на вивчення впливу зовнішнього середовища на комунікаційні процеси в системі документального забезпечення управління.

Висновки. Керування культурними процесами в аспекті розвитку сучасних теорій соціальних комунікацій є надзвичайно складним, воно вимагає проведення аналітичних та прогностичних досліджень, чутливого реагування на негативні зміни тощо. Уся доку-

ментація в галузі управління та інформаційні ресурси мають стати основою документального забезпечення управління галузі культури. Крім того, дослідження нового простору культури є об'єктивною потребою державного управління, що має здійснюватися з допомогою документознавства. Це потребує розвитку теоретичних засад документального забезпечення управління, об'єктивно викликаним сучасними тенденціями трансформаціями в галузі культури.

Використання теоретичних засад соціальних комунікацій та документознавства та їхніх методологічних підходів в документальному забезпеченні управління галуззю культури дозволяє вирішувати як теоретичні проблеми так і прикладні завдання, пов'язані з її розвитком.

Список використаних джерел

1. Бебик В. М. Інформаційно-комунікаційний менеджмент у глобальному суспільстві: психологія, технології, техніка паблік рилейшнз: монографія. Київ : МАУП, 2005. 440 с.
2. Дубас О. П. Інформаційно-комунікаційний простір: культурно-політичні детермінанти : монографія ; ред.: О. Дубчак. Київ : Генеза, 2011. 255 с.
3. Ильганаева В. А. Социальные коммуникации (теория, методология, деятельность) : словарь-справочник. Харьков : КП «Городская типография», 2009. 392 с.
4. Ильганаева В. О. Институализация социально-коммуникационной сферы общества // Освіта регіону. Політологія. Психологія. Комунікації. 2008. № 1. С. 148.
5. Кулешов С. Г. Некоторые размышления по поводу статьи Е. И. Плешкевича «Становление и развитие протодокументных коммуникаций» // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2006. № 3. С. 65–71.
6. Кушнарченко Н. Н. Документоведение : учеб. для студ. вузов культуры. 2-е изд., перераб. и доп. Київ : Знання, 2000. 460 с. (Серия «Высшее образование XXI века»).
7. Пастушенко О. В. Книга і періодика в дисертаційних дослідженнях назалежної України: соціо-комунікаційний аспект : монографія / Пастушенко Олена ; відп. ред. Л. А. Дубровіна ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. Київ, 2016. С. 81–96.
8. Плешкевич Е. А. Протодокументные формы коммуникаций: тенденции развития // Библиотекосведение. 2007. № 6. С. 46–52.
9. Плешкевич Е. А. Становление и развитие протодокументных коммуникаций. // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2006. № 2. С. 65–71.
10. Різун В. В. Начерки до методології досліджень соціальних комунікацій // Світ соціальних комунікацій. 2011. Т. 1. С. 7–15.
11. Слободяник М. С. Бібліотека. Документ. Комунікації : вибрані праці. Київ : Ліра-К, 2010. 308 с.
12. Соколов А. В. Введение в теорию социальной коммуникации : учеб. пособие. Санкт-Петербург : СПбГУП, 1996. – 320 с.
13. Соколов А. В. Социальные коммуникации : учеб.-метод. пособие. Москва : Профиздат, 2001. 220 с.
14. Столяров Ю. Н. Библиотека: структурно-функциональный подход. Москва : Книга, 1981. 255 с.
15. Холод О. М. Соціальні комунікації : соціо- та психолінгвістичний аналіз : навч. посіб. Львів : ПАІс, 2011. 288 с.
16. Холод О. М. Соціальнокомунікаційний інжиніринг як методологія дослідження соціальних комунікацій // Світ соціальних комунікацій. 2012. Т. 8. С. 7–12.

References

1. Bebyk, V.M. (2005). Information and communication management in the global community: psychology, technology, technique of public relations: monograph. Kyiv: MAUP [in Ukrainian].
2. Dubas, O.P. (2011). Information and communication field: cultural and political determinants: monograph. O. Dubchak (Ed.). Kyiv: Heneza [in Ukrainian].
3. Ihanaieva V.A. (2009). Social communications (theory, methodology, activity): reference work. Kharkiv: KP «Horodskaia Typohrafiia» [in Russian].
4. Ihanaieva V.A. (2008). Institutionalization of social and communicative field of the society. *Osvita Rehionu. Politolohiia. Psykholohiia. Komunikatsii*, 1, 148 [in Ukrainian].
5. Kuleshov S.G. (2006). Some messing on the subject of article E.I. Pleshkevych «Development of communications in the period without documents». *Bibliotekoznavstvo. Dokumentoznavstvo. Informolohiia*, 3, 65-71 [in Russian].
6. Kushnarenko N.M. (2000). Document science. Kyiv: Znannia [in Russian].
7. Pastushenko O.V. (2016). The book and title in the thesis research of Independency Ukraine: social and communicative aspect: monograph. L.A. Dubrovina (Ed.). Kyiv: NAN Ukrainy Nats. B-Ka Ukrainy Im. V. I. Vernadskoho [in Ukrainian].
8. Pleshkevych E.I. (2007). The form of communications in the period without documents: development trends. *Byblyotekovedenye*, 6, 46-52 [in Russian].
9. Pleshkevych E.I. (2006). Development of communications in the period without documents. *Bibliotekoznavstvo. Dokumentoznavstvo. Informolohiia*, 2, 65-71 [in Russian].
10. Rizun V.V. (2011). Story about research methodology of social communications. *Svit Sotsialnykh Komunikatsii*, 1, 7-15 [in Ukrainian].
11. Slobodianyuk M.S. (2010). Library. Document. Communications: selectas. Kyiv: Lira-K [in Ukrainian].
12. Sokolov A.V. (1996). An introduction to the theory of social communications. St. Petersburg: SPbHUP [in Russian].
13. Sokolov A.V. (2001). Social communications: study guide. Moscow: Profyzdat [in Russian].
14. Stoliarov U.N. (1981). Library: the structural and functional approach. Moscow: Knyha [in Russian].
15. Kholod O.M. (2011). Social communications: social and psycholinguistic research. Lviv: PAIs [in Ukrainian].
16. Kholod O.M. (2012). Social and communicative engineering like research methodology of social communications. *Svit Sotsialnykh Komunikatsii*, 8, 7-12 [in Ukrainian].